

Валієва Карі́на

студентка

Дворник Інна

к.е.н., асистент

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

Ніжин, Україна

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ: ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНО ТА ОРГАНІЗАЦІЙНО СПРОМОЖНИХ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Актуальним завданням суспільного розвитку України є зміцнення засад правової, демократичної, соціальної держави та громадянського суспільства. Досягнення успіхів на цьому шляху значною мірою обумовлюється рівнем відносин і узгодженням інтересів по лінії «держава – регіон – територіальна громада». Характер цих взаємовідносин якнайповніше розкривається в системі місцевого самоврядування, реформування якого тісно пов'язане з адміністративною та адміністративно-територіальною реформою в Україні. Головним завданням останньої є забезпечення передачі максимально можливого обсягу владних повноважень органам місцевого самоврядування та їх чіткого розмежування з повноваженнями виконавчої влади. Тобто мова йде про децентралізацію.

Правовим і фінансовим аспектам децентралізації влади в Україні присвячена велика кількість робіт вітчизняних учених. У цьому напрямі працюють: Ю. Ганущак [2], Н. Камінська [4], І. Легкоступ, О. Молдован, М. Савчин та ін. Міжнародний досвід децентралізації висвітлено в працях А. Бондаренко [1], І. Гнидюк [3], Р. Науменко та В. Рильської, А. Ткачук тощо. У зазначених роботах розглянуто організаційно-правові засади децентралізації влади, основні поняття, її види, принципи, моделі, фінансове забезпечення проведення реформ, обговорюються питання розмежування повноважень між районами, регіонами й територіальними громадами. Однак у наукових працях висвітлено переважно теоретичні сторони процесу децентралізації в Україні, а практичні аспекти часто залишаються поза увагою.

Метою статті є дослідження особливостей проведення процесу децентралізації в Україні загалом та Чернігівській області зокрема.

Основні передумови активізації процесу децентралізації в Україні пов'язані з виконанням вимог, яким мають відповідати країни-кандидати на вступ в ЄС, та подіями на Сході України, урегулювання яких потребує дотримання Мінських угод. Кожна децентралізована країна зробила свої кроки до децентралізації влади. Україна визначила п'ять власних [5]:

1. Визначити територіальну основу органів місцевого самоврядування та виконавчої влади.
2. Розмежувати повноваження між органами місцевого самоврядування різних рівнів.
3. Розмежувати повноваження між органами місцевого самоврядування та виконавчої влади.
4. Визначити потребу у кількості ресурсів на кожному рівні.
5. Зробити органи місцевого самоврядування підзвітними перед виборцями й державою.

В Україні з метою створення спроможних громад підписано Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», Закон України «Про співробітництво територіальних громад» і видана Постанова КМУ «Про затвердження Методики формування спроможних територіальних громад». Під спроможними територіальними громадами розуміються територіальні громади сіл (селищ, міст), які в результаті добровільного об'єднання здатні самостійно або через відповідні органи місцевого самоврядування забезпечити належний рівень надання послуг, зокрема у сфері освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, житлово-комунального господарства, з

урахуванням кадрових ресурсів, фінансового забезпечення та розвитку інфраструктури відповідної адміністративно-територіальної одиниці.

На сьогоднішній день в Україні функціонує 665 ОТГ, в яких уже відбулися перші вибори, ще 33 громади очікують рішення ЦВК щодо призначення перших виборів. Цими громадами охоплено понад 29% території країни, де проживає понад 6 млн українців. Лідирують за темпами об'єднання громад Дніпропетровська та Житомирська області.

Після прийняття Парламентом Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», на пленарному засіданні обласної ради від 19 червня 2015 року депутатським корпусом було затверджено Перспективний план формування територій громад Чернігівської області.

Відповідно до цього плану в області передбачалось утворення 81 громади, з них – три міста обласного значення: Чернігів, Ніжин, Прилуки. На засіданні КМУ 12 серпня 2015 року було затверджено перспективний план області, проте його затвердили в частині 45 громад, які відповідають методиці, і які на думку КМУ є спроможними.

Першу громаду було створено 28 серпня 2015 року – Парафіївська об'єднана територіальна громада. До неї увійшли 18 населених пунктів із адміністративним центром у смт. Парафіївка та чисельністю населення – 7545 осіб. Загалом у Чернігівській області функціонує 20 об'єднаних територіальних громад. На основі зведеної статистичної інформації проаналізуємо основні показники їхньої діяльності.

Експерти відзначили ріст надходжень власних доходів об'єднаних громад цього регіону на одного мешканця. Такий показник по 16-ти ОТГ області збільшився на 1863,2 грн та склав 3286,2 грн (у тому числі: по 11-ти ОТГ, утворених у 2016 році цей показник зріс у 3,2 рази та становить 3029,3 грн, а по 5-ти ОТГ, утворених у 2015 році – на 21,7% і становить 4551,7 грн).

ОТГ Чернігівщини у 2017 році змогли спрямувати кошти на проведення капітальних видатків в сумі 196995,9 тис. грн, в розрахунок на 1 жителя становить 1380,5 грн.

Найбільша штатна чисельність працівників місцевої ради затверджена Сновською ОТГ – 144 особи, найменша – Остерською ОТГ – 14 осіб (станом на 01.07.2017). Виходячи з розрахунку чисельності населення громад та службовців, можна зазначити, що найбільше навантаження на 1 службовця з надання послуг у Остерській ОТГ – 552 особи; найменше – у Макіївській ОТГ – 71 особа. За підсумками 2017 року найбільша питома вага видатків на утримання службовців у фінансовому ресурсі ОТГ (без урахування трансфертів) припадає на бюджет Макіївської ОТГ – 41 %, найменша – на бюджет Гончарівської ОТГ – 9 %.

Ці дані свідчать про значне покращення фінансової спроможності новостворених ОТГ, а відтак і рівня життя населення. Бюджетні надходження зросли в 4,5 рази і позитивно вплинули на соціальний розвиток, розбудову інфраструктури, створення нових виробничих потужностей та робочих місць.

Отже, процес децентралізації досить складний і тривалий у часі, оскільки вимагає використання власної моделі, котра б враховувала географічні, соціальні, етнічні особливості даної території. Україна порівняно недавно взяла курс на даний метод оздоровлення економіки та покращення фінансової ситуації місцевого самоврядування, проте ми можемо бачити його результати. Аналіз вищезазначеної статистичної інформації про ОТГ Чернігівської області дає змогу наголосити на позитивних моментах, а саме: збільшення бюджетних надходжень, покращення рівня життя населення, розвиток соціальної інфраструктури (освіта, медицина, заклади культури тощо). Проте існує ряд невіршених питань:

- розмежування повноважень між органами держави та самоврядування,
- необізнаність, економічна неграмотність окремих місцевих керівників;
- орієнтація на власну вигоду керівництва ОТГ: замість того, щоб інвестувати кошти, що надходять від фінансової децентралізації в якість життя людей і реалізацію

проектів, що сприяють розвитку місцевих економік, вони кладуть їх на депозити та отримують відсотки. Як результат, кошти використовуються неефективно;

- підвищення рівня економічної та організаційної спроможності місцевої влади.

Список використаної літератури

1. Бондаренко А.І. Вплив держави на формування місцевих бюджетів у країнах Європи / А.І. Бондаренко. [Електронний ресурс].
2. Ганущак Ю.І. Територіальна організація влади. Стан та напрямки змін / Юрій Ганущак. – К. : Легальний статус, 2012. – 348 с.
3. Гнидюк І.В. Децентралізація бюджетної системи: досвід Словаччини та перспектива для України / Гнидюк І.В. // Облік і фінанси. – 2015. – № 3 (69). – С. 80 – 87.
4. Камінська Н.В. Місцеве самоврядування: теоретико-історичний і порівняльно-правовий аналіз : Навч. посіб. / Камінська Н.В. – К. : КНТ, 2010. – 232 с.
5. 5 необхідних кроків для проведення реформи [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://decentralization.gov.ua/5_steps.

Вареник Ангеліна

студент

Матарас Тат'яна

студент

Лапковская Полина

старший преподаватель

Белорусский национальный технический университет

г. Минск, Беларусь

**УПРАВЛЕНИЕ ЛОГИСТИЧЕСКИМ СЕРВИСОМ
ТРАНСПОРТНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ**

Современный период характеризуются многими значимыми явлениями и тенденциями в жизни общества и экономики стран мира. Одной из основных тенденций нашего времени является развитие сферы услуг. В настоящее время страна не может быть причислена к развитым странам мира, если в ее сфере услуг создается меньше 60% ВВП.

В Республике Беларусь для развития сферы услуг была разработана «Концепция развития сферы услуг в Республике Беларусь на 2015-2020 годы», где представлены различные инструменты развития сферы услуг. В теории, Концепция позволит к 2020 году увеличить долю услуг в ВВП до 50%, а так же увеличить валовую добавочную стоимость услуг, объем платных услуг населению, рост экспорта услуг, удельный вес занятых в сфере услуг.

Логистический сервис представляет собой комплекс логистических услуг, сопровождающих доставку товара к потребителю.

Перечень услуг по функциональным областям представлен в Проекте закона Республики Беларусь о логистической деятельности. В соответствии со Статьей 6 настоящего закона, логистические услуги подразделяются на снабженческие, транспортно-логистические и сбытовые (распределительные), а также населению при их перемещении с использованием различных видов транспорта [2].

Однако более полный перечень представлен в Стандарте СТБ 2306-2013 «Услуги логистические. Общие требования и процедура сертификации», который введен в действие с 1 ноября 2013 года и устанавливает виды логистических услуг, категории исполнителей логистических услуг, общие требования, предъявляемые к исполнителям логистических услуг. По стандарту, логистические услуги делятся в соответствии с семью областями логистики: закупочная (снабженческая), транспортная, таможенная, складская,